

hudobný život

ROČNÍK LIII

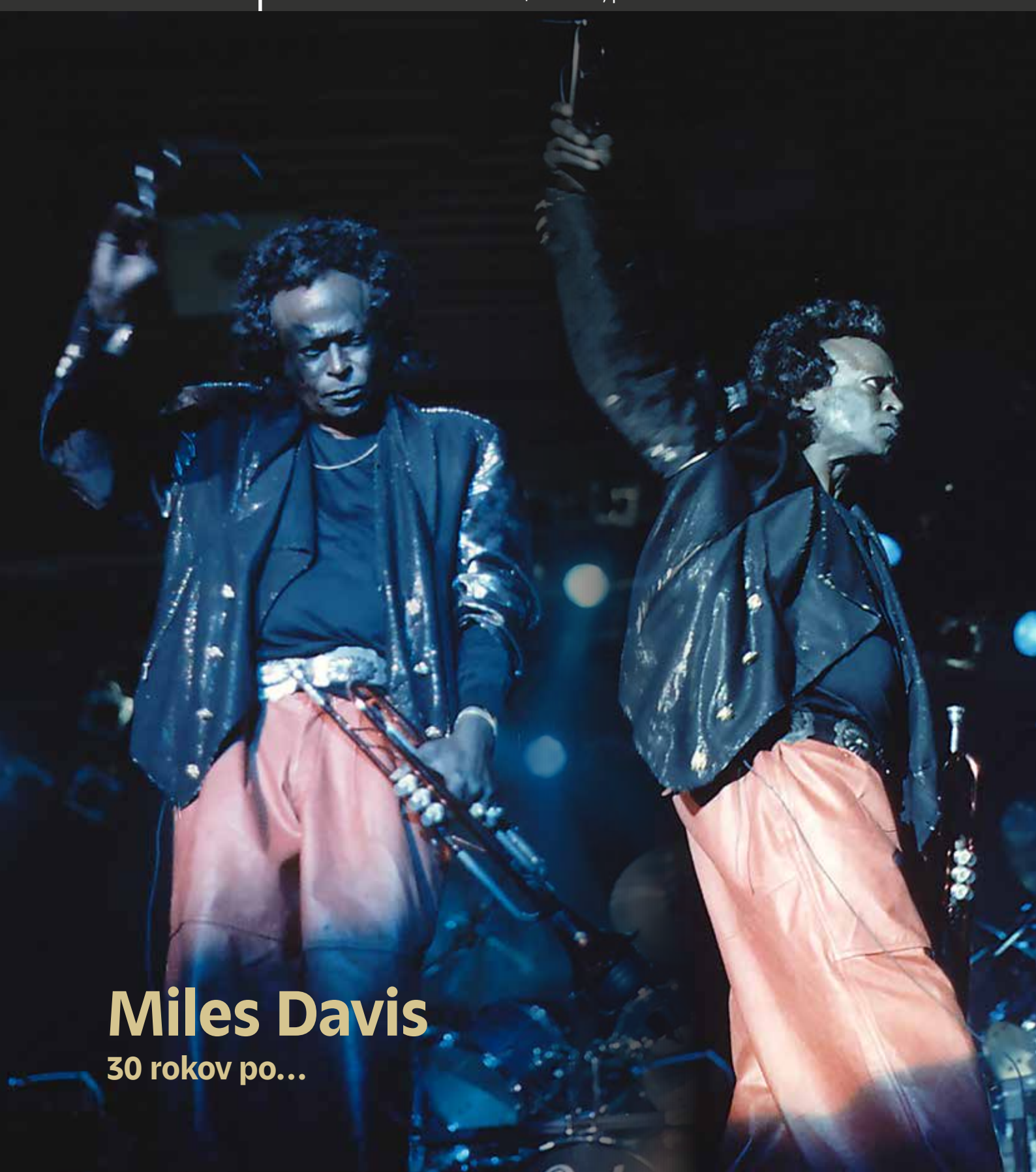
10

2021

2,50 €

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Juraj Hatrík / Na chate so Samuelom Alexandrom / 60 rokov SKO / Konverencie /
B. Martinů: Památník Lidicím / recenzie, poviedka...

Miles Davis

30 rokov po...

ENSEMBLE RICERCATA

V SLOVENSKOM ROZHLASE

16. 10. 2021 o 19:00

R. Šebesta (klarinet), **I. Šiller** (klavír)

PROGRAM: **K. Stockhausen, M. Kagel,**

H. Thórdarson

30. 10. 2021 o 19:00

I. Šiller (klavír)

PROGRAM: **J. Beneš**

27. 11. 2021 o 19:00

J. Souček (hoboj), **J. Hudeček** (fagot),

R. Šebesta (klarinet), **K. Javůrková** (lesný
roh), **I. Šiller** (klavír)

PROGRAM: **W. A. Mozart, T. Boroš,**

M. Lejava

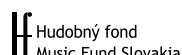
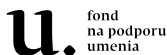
2 svetové premiéry!

Projekt Ensemble Ricercata v Slovenskom rozhlase podporil z verejných zdrojov ako hlavný partner Fond na podporu umenia. S podporou Bratislavského samosprávneho kraja. S finančným príspevkom Hudobného fondu. S podporou SOZA.

organizátor

spoluorganizátori

s podporou

Editorial

Uprostred jesene to žije. Napriek kovidu. Teší nás to, a vidieť to aj na stránkach nášho časopisu. Nielen koncertmi sme však živí, a tak: Robert Kolář a Gabriel Bianchi hľadajú odpovede na otázku, ako uchopiť odkaz jazzovej legendy 30 rokov po jej odchode (**Fenomén Miles Davis**, str. 30). Eva Čunderlíková analyzuje hudobnú reč Juraja Hatríka a necháva nás nahliadnuť za dvere tvorivých východísk svojho dlhoročného blízkeho spolupracovníka (**Juraj Hatrík /1941–2021/**, str. 24). Po 60 rokoch od prvého koncertu Slovenského komorného orchestra sme položili rovnaké otázky koncertnému majstrovi súčasného orchestra a violončelistovi legendarnej warchalovskej zostavy (**Miesto pre dvoch: Juraj Alexander a Pavel Bogacz ml.**, str. 20). Vladimír Fulka pokračuje v približovaní svojho muzikologického bádania, tentoraz zaostruje na často hrávané, no už menej teoreticky reflektované dielo Bohuslava Martinu (**Pamätník Lidicím**, str. 27). Za jazdy v aute odpovedal na otázky Jána Klímu kontrabasista Preßburger Klezmer Band (**Na chate: Samuel Alexander**, str. 18). Nesmierne nás teší rozvíjajúca sa spolupráca so spisovateľkou **Vandou Rozenbergovou**, ktorá prijala výzvu Hudobného života tvoriť poviedky s hudobnými motívami. Po *Čarovnej flaute*, Prokofievovi *Na Siedmej avenue* prichádza *Bubeník...*

Tešíme sa na vás aj v novembri!

Andrea SEREČINOVÁ

Vážení predplatitelia!

Chybou Slovenskej pošty sa k niektorým z vás v septembri nedostali prílohy, určené predplatiteľom (CD a reprodukcia fotografie). Ak sa vás to týka, informujte priamo Slovenskú poštu alebo kontaktujte našu redakciu na poštovej adrese, resp. emailom. Prílohy vám budú dodatočne doručené.

Hudobný život v sieti kníhkupectiev Panta Rhei

Náš časopis si najnovšie môžete zakúpiť aj vo vybraných predajniach siete Panta Rhei v Bratislave, Košiciach, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici a v Trenčíne. (red)

Obsah

Koncerty

- 2 **Konvergencie: 22. verzia** M. Puškášová
- 4 **Allegretto Žilina 2021** L. Dohnalová
- 6 **Sleepover...** K. Gotthardt
- 7 **Vesmírne mapy pre dvoch klaviristov** R. Kolář
- 8 **Slovenská sakrálna tvorba u Jezuitov** J. Majerová
- 9 **Organové dni Jozefa Grešáka** S. Fecsková

Auris interna

- 5 **Vnútorňý monológ o ešte vnútornejšom konflikte** J. Filip

Hudobné divadlo

- 10 **Vojvodkyňa z Chicaga prvýkrát v Košiciach** K. Burgrová
- 11 **Maestroví k narodeninám** M. Mojžišová

Zahraničie

- 12 **Hudobne o divadelnom festivale** M. Mojžišová
- 14 **Fascinujúca introspektíva** R. Bayer
- 15 **Dvořákova Praha...** M. Jůzová
- 16 **Ostravské dni novej hudby 2021** O. Veselý

Z organového kokpitu

- 13 **Len pokojne...** M. Melcová

Na chate

- 18 **Ján Klíma a Samuel Alexander**

Miesto pre dvoch

- 20 **... členov Slovenského komorného orchestra (J. Alexander, P. Bogacz ml.)** A. Serečinová

V novej krajine

- 23 **Klára Přechtělová** L. Fordinálová

Osobnosť

- 24 **Juraj Hatrík: „Ak máš dve cesty, vyber si tú ťažšiu“** E. Čunderlíková

Analýza

- 27 **Bohuslav Martinů: Pamätník Lidicím** V. Fulka

Fenomén

- 30 **Miles Davis: 30 rokov po...** R. Kolář
- 33 **Génius intuície (G. Bianchi)** R. Kolář

Jazz

- 35 **Hudobná dielňa, spravodajstvo**

Recenzie

Poviedka

- 40 **Bubeník** V. Rozenbergová

Mesačník **Hudobný život**/september 2021 vychádza v **Hudobnom centre**, Michalská 10, 815 36 Bratislava, IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodického tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 220470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk). Externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk)

Jazykové redaktorky: Zuzana Studená, Eva Planková

Výtvarná spolupráca: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 220470460, fax: +421 220470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Róbert Szegény, Peter Beňo • **Tlač:** ULTRA PRINT, s.r.o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a.s., Mediaprint-Kapa a súkromní distribútori • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03. • **Indexové číslo** 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2299-7586 (online, pdf verzia). • **Obálka:** Miles Davis na North Sea Jazz Festival 1990 (foto: © Patrick Španko) • **Názory a postoje** vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • **Vyhľadávať** v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Konvergenzie: 22. verzia

Posuň svoju hudbu ďalej

V jeseni je v Bratislave festivalová tlačnica. Do pozornosti sa chronologicky radia Konvergenzie, potom BHS a na prahu zimy je to buď Nová slovenská hudba, alebo Melos-Ētos. Každý z týchto festivalov má svoje hudobné špecifiká a svojim dramaturgickým portfóliom odchované publikum. Určite platí aj veta, že každý z nich je určitým spôsobom mienkotvorný, spoluvytvára mikroklimu v hudobnom diani na Slovensku, v užšom meradle Bratislavy. Je sympatické, že ak to financie dovoľia, festivaly majú tendenciu expandovať do blízkych miest, všade, kde je záujem a podpora miestnych umeleckých osobností. Presne tak to robia aj Konvergenzie. Navyše, aktuálny ročník prišiel s nápadom vychovať si svojich skladateľov, resp. dať príle-

maciálneho paláca či zaplniť Veľké koncertné štúdio Slovenského rozhlasu uvádzaním sláčikových kvartet (Beethoven, Šostakovič, Bartók), to je naozaj kumšt.

Prečo to píšem, keď festival nemá jubileum, ani sa nič podstatné nezmenilo? Ale áno, zmenilo. Na koncerty chodia tí, ktorí prežili covid. Vyskúšali sme si, ako chutí hudba cez „kopirák“ obrazovky. Nebolo to síce nič nové, lebo kanál YouTube fungoval aj pred covidom, ale situáciu menil fakt, že to bol jediný zdroj vizualizácie hudby. A vtedy muzikanti z okruhu Konvergenzií koncertovali zo svojich obývačiek a posielali cez siete svoje hudobné pozdravy do priestoru internetového vesmíru. Návrat na pódia je teda naozajstným víťazstvom. Tento blok uzavriem citátom z 22. bulletinu, autorom je anglický violončelista

Stavebný ruch v okolí Design Factory na Bottovej dotlačil festival do centra mesta. Nové akustické parametre vo veľkých sálach priniesli miernu stratu intimity pre komorný žáner. Rozhlasové veľké koncertné štúdio automaticky zmaže pocit komornosti. A tak, smútim za srdečnou komunitnou atmosférou vypredanej „mini“ Design Factory; tie potlesky boli doslova elektrizujúce... Fascinujúce však je, že od prvých koncertov festivalu vo veľkých rozhlasových sálach sa počet poslucháčov zniekoľkonásobil.

V tomto duchu festival pokračoval aj v 22. ročníku. Bolo iste veľmi múdre pozvať do Bratislavy fínske sláčikové kvarteto, ktoré má za sebou vysokohorskú túru kompletnej komornej tvorby Jeana Sibelia. Súbor **Meta4 Quartet** uviedol **16. 9.** Sibeliovo ikonické autobiografické *Sláčikové kvarteto d mol op. 56 „Voces intimae“*, končiace v katarznom duchu. Päťčastoý príbeh duševných útrap skladateľa

Meta4 Quartet z Fínska a *Voces intimae* Jeana Sibelia (foto: K. Bubeníková)

P. Biely a J. Lupták muziciujú v dome Albrechtovcov (foto: J. Uhlíková)

žitosť naozaj najmladším, a to formou súťaže. Skladateľská súťaž Konvergenzií pozná svojich laureátov. Pod hlavičkou motta „Posuň svoju hudbu ďalej“ súťažilo 18 komorných skladieb. Najlepších päť uviedol festival na Koncerte laureátov **18. 9.** Boli to M. Blažek, R. Grimm, Ľ. Kubizna, B. Tomášková, S. Buch, viacerí z nich sú rozcestovaní po Európe, už to nie sú len skromné slovenské dietky. „Ideu súťaže považujem za veľmi dobrú, veľmi ma potešil záujem i úroveň prihlásených diel. Verím, že viaceré z nich, i tie, ktoré neboli aktuálne ocenené, si nájdu cestu na koncertné pódia,“ povedal predseda skladateľskej súťaže, profesor Jevgenij Iršai.

Už roky sledujem, ako si Konvergenzie vychovávali početné publikum, priam rodinné, aké sa nájde málokde. Napomohli tomu aj aktuálne technologické vymoženosti posledných desaťročí, lebo pozitívne reakcie poslucháčov na sociálnych sieťach a genius loci koncertných sál tohto festivalu naozaj pritiahli pozornosť mladých ľudí. Vypredať Zrkadlovú sieň Pri-

Robert Cohen: *Výnimočnosť Konvergenzií pre mňa spočíva v srdečnosti, úprimnosti a talente na zblížovanie ľudí, ktorý má Jozef Lupták. Počas mnohých rokov pozorujem s obrovskou pýchou a skutočným obdivom, ako Jozef buduje svoj festival. Z môjho pohľadu sú dnes Konvergenzie nezmazateľne vpísané do slovenskej kultúrnej mapy.*“

Dialógy a metafory

Robert Cohen bol jedným z účinkujúcich aj na 22. ročníku Konvergenzií. Spolu s bývalým žiakom, dnes priateľom, **Jozefom Luptákom** uviedli v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca skladby upravené pre dvojicu violončiel, ale aj pôvodné aranžmány a sólové diela: Händel, Bach, Godár, Zagar, Glier. Uprostred sály zrkadliacej samu seba (a nás v nej) vyznela duchovnosť barokovej hudby v konfrontácii so slovenským a ruským hudobným výrazom ako tá najlepšia kombinácia hudby troch storočí v medovom zvuku violončela.

skúšaného chorobou bol výzvov aj pre publikum v Rozhlase. Interpretčné majstrovstvo, kontrolovaný temperament aj farebná škála v lyrických pasážach zaujali aj v skladbe fínskej autorky Kaije Saariahovej; ako výlet do neznámej rovinatej krajiny pôsobila jej skladba *Terra Memoria*. Dielo zanechalo hlboký dojem, nesie v sebe kód spomienky na tých, ktorí nás opustili. Veľmi bolestivá inšpirácia, ale s dlhotrvajúcim účinkom na poslucháča. Saariaho vie s týmto elementom novátorsky narábať ako šamanka... Stred koncertu vyplnilo Haydnovo *Sláčikové kvarteto č. 25 C dur*, bravúrne interpretované v ľahkom elegantnom štýle. Súbor ukázal krajné polohy svojich zručností: nadanie pre interpretáciu fínskej avantgardy, pozdnoromantickej palety dramatizovaných výrazových polôh aj precíznu hru v klasicistickom duchu. Exemplárny výkon... Na koncerte Dialógy (**17. 9.**) sa zaskveli ďalší interpreti. V prvej časti klaviristka **Nora Skuta**, jej participácia na dvoch minimalis-